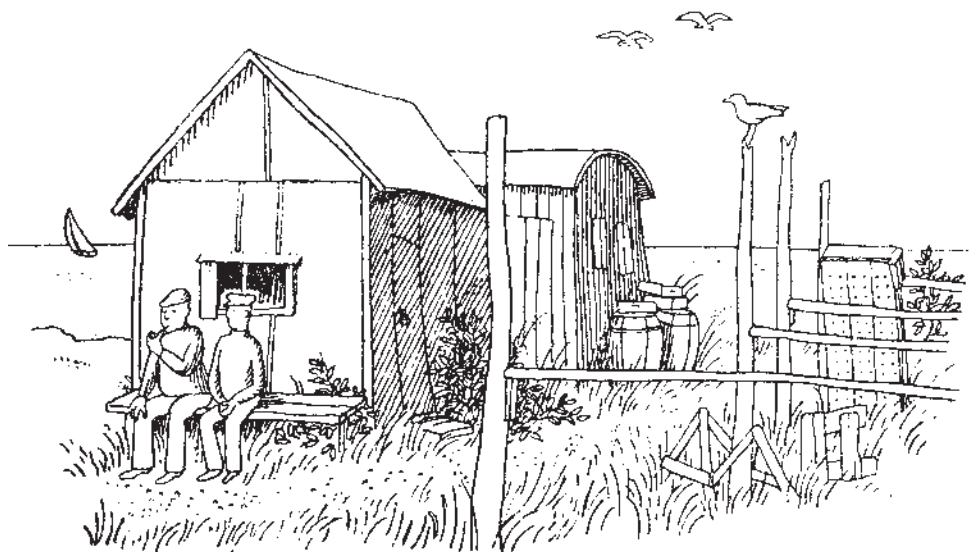

LIMHAMNS MILJÖFÖRENING

2009

Årsskrift

Ideell opolitisk förening

Innehållsförteckning

Verksamhetsåret 2008.....	3
Kalender 2009.....	5
Styrelsen 2008/2009.....	7
Ekonomi.....	8
Limhamns Miljöförenings bevarandepris 2008	9
Rundvandringar på Limhamn.....	11
Vad kan man göra åt Genombrottet i Limhamn?.....	12
Gatunamn i Malmö och på Limhamn.....	15
Tankar under en cykeltur i Limhamn.....	16
Rapport från bevarandeutskottet.....	18
Hylltorp.....	20
Att följa sin egen försiktighetsprincip.....	23

Limhamns miljöförening

c/o Christer Westesson Sarvgränd 2 F, 216 12 Limhamn, tel 040-155393
lmfinfo@gmail.com

Hemsida: <http://limhamn.org>

Medlemsavgift: 80 kr Plusgiro: 81 15 20-6
Skriv namn och adress på inbetalningskortet!

Denna årsskrift får gärna kopieras, förutsatt att källan anges.

Verksamhetsåret 2008

Sammanträden

Styrelsen hade åtta protokollförda möten under verksamhetsåret. Intresserade medlemmar kan via sekreteraren få tillgång till dessa.

Medlemmar

Föreningen har nästan 400 medlemmar. Medlemsavgift är 80 kronor per år. Styrelsen kommer på Årsmötet att föreslå ändring till: Enskilt medlemskap 70 och familjemedlemskap 100 kronor per år. Medlemsregister finns tillgängligt hos sekreterare och hos kassören.

Årsmöte

Årsmötet ägde rum på Tegnérskolan. Revisorn Bo Rydfelt avgick och fick efter mötet en Limhamnsbok. Vi lyckades inte hitta någon ny ordförande, men mötet blev lyckat och uppmärksammat av pressen. Vi utdelade 2008 års pris för god byggnadsvård. Arkitekt Hans Olsson informerade om bevaringskommitténs arbete som delat ut priser sedan 1984. Han berättade om årets pris som tilldelats Vikingagatan 46 på Limhamn, se sidan 9. Ägarna Pernilla och Urban Strindlöf delade med sig om ansträngingar och glädje i renoveringen med hjälp av ett vackert bildspel innan de hälsades fram för att ta emot priset. De berättade flera intressanta detaljer om huset och trädgården. De fick av Limhamns miljöförening en bevaringsplakett i brons att fästa på byggnaden, en Limhamnsbok och en bukett blommor samt en lång applåd av årsmötesdeltagarna.

Unni Åström, VD för Victoria Park informerade om livsstilsboendet Victoria Park. Den kompletterades med förföriska bilder. Mötesdeltagarna fick tillfälle att ställa frågor som snabbt besvarades. När klockan blivit över 21 tackade Birgitta Mörnstam henne och överlämnade en Limhamnsbok och en bukett blommor.

Strandstädningen

Genomfördes söndagen den 4 maj i fint väder.

Stadsvandring

Roland Öhrstrand ledde sommarens rundvandring som Limhamns Miljöförening inbjöd

till: "En kulturhistorisk promenad å Limhamn" Många var med och tittade på hus och lyssnade på historier om personer som satt sin prägel på området. Ett flertal vandringar gjordes med början söndag den 22 juni, dock fick någon tur ställas in på grund av dåligt väder.

Hoddefest

Den 24 augusti blev lyckad och välbesökt och gick med vinst. Vi lottade ut en Limhamnsbok och sålde en. Deltagarna bidrog dessutom med en spontaninsamling. Som mest var 60 personer där, trots konkurrens av OS-avslutningen och Spillepengsdagen. Vid hoddefesten fick Gunnar Sparrholm en förfrågan om föreningen ville ta emot två båtlanternor i koppar som han nu varit och hämtat. Vi har i brev tackat givaren, Nils Gösta Paulsson, och har överlämnat boken om Limhamns Kalkbrott. Under året har vi även fått gåvor i form av pengar.

Hoddorna

Även detta år blev hoddorna vandaliserade, en dörr bröts upp och ett fönster krossades. Allt är nu reparerat och hoddorna har blivit ommålade respektive tjärade. Wesleykyrkan lånade våra hoddor vid ett tillfälle. Vi har visat hoddorna och informerat om dem och om Limhamns miljöförening för olika grupper.

Hemsidan

Styrelsen håller på att förbättra hemsidan www.limhamn.org. Ambitionen är att få en modern, levande hemsida där Limhamns miljöförenings protokoll, stadgar med mera finns i html eller i pdf format. Där finns även möjlighet att diskutera i vårt forum. Via hemsidan har vi fått in flera frågor om Limhamn. De som berörde husrenoveringstips sändes vidare till Bevaringsutskottet.

Höstmöte

Onsdag 12 november hade vi höstmöte på Tegnérskolan med temat Ett trivsamt Limhamn. Nya ordföranden för stadsdelsnämnden här i Limhamn, Jamal El-Haj, informerade. Mats Wirén från gatukontoret gav en intressant inblick

i hur Afrika-parken i Bunkeflostrand utformades. Denna "mörkets furste" följdes av Ljusdesigner Bertil Göransson's berättelser och bilder om Ljus-sättning i vår kommun. Båda gav fin inspiration till stadsdelsnämnden tyckte vi.

Stadsplaner

Vi fick en remiss angående Limhamns kalkbrottsområde, dialog-pm 2007:1 som besvarades i februari 2008.

Fastigheten i hörnet Hylltorpsgatan/Ö. Bernadot-tesgatan/Västanväg, Hylltorp 13 var rivningsshotad. På fastigheten finns två större byggnader. Tillsammans med Limhamns Museiförening skrevs ett protestbrev till Byggnadsnämnden. Brevet uppmärksammades även av dagspressen. Sammandrag av breven finns på sidan 20.

Förslaget till utvidgning av Småbåtshamnen, Detaljplan Dp 4976 var utställt på Stadsdelsförvaltnings medborgarkontor på Apoteksgatan. Andra stadsplaner vi tittat på under året var, Dp 4969 fastigheten Limhamn, Dp 4960 kv Gjuteriet, Dp 4945 Annetorpsgården, Dp 4919 Mästerlotsen, Dp 4757 Vintrie och Dp 4637 kv Glasbruket.

Limhamns miljöförening har fortsatt bevaka förslaget till ny stadsplan för kv. Brockfågeln. Det är kvarteret där Larssons Järnaffär låg, som begränsas i norr av Sveagatan, i öster av Järnvägsgatan och i söder av Bockgatan. Man vill nu bygga 2,5 våningshus med affärslokaler längs Järnvägsgatan. Byggnaden med före detta apotekslokalen ändras till 2,5 våningar och förlängs till Sveagatan. Hovfotograf Jeppssons hus på Sveagatan är q-märkt och kommer att renoveras i samråd med Malmö Kulturmiljö. Stegfabriken ska rivas och ersättas av bostadshus.

Styrelsen fortsatte att bevaka planen att omvandla Euroc's gamla kontor till seniorbostäder, byggplanerna för kv Glasbruket och byggplaner som berör Ön och fiskehamnen. Den planerade Gallerian i kv Hämplingen, mellan Linnégatan och Tegnérsgatan som godkändes regeringsrätten, har det varit tyst om. Kanske har lågkonjunkturen räddat oss?

Övrigt

Under framtagning av Årsskriften nåddes vi av

beskedet att ytterligare en av Miljöföreningens pionjärer avlidit, föreningens ordförande 1983-1984 Olof Österberg.

Limhamns miljöförening var representerad i tidningen Galore. Den skrev både om Hoddefest och Rundvandringarna.

Vi har haft gott samarbete med Limhamns Konstförening och Limhamns Museiförening. Vi hjälpte Museiföreningen med handlingar om Troellska villan som de hade en artikel om i årets Limhamniana.

Av en medlem fick vi veta att vi har "Bornholmshus" på Limhamn. Den svenska staten hjälpte till med återuppbyggnaden av Bornholm efter andra världskriget. Man uppförde 300 trähus som fortfarande finns på ön. Enligt uppgift är de idag till och med K-märkta. I dag är man på Bornholm mycket mån om att bevara de svenska trähuskvarteren så att de bibehåller sin särprägel. Man byggde några extra hus efter samma ritningar och en del av dessa hamnade på Götgatan i Limhamn. Götgatan 11 och 20 är de två bäst bevarade "Bornholmshusen". Men alla husen från nr 11-27 (eventuellt också 29) har en gång sett likadana ut. De Svenska "Bornholmshusen" är inte K-märkta. Vi tipsade Stadsbyggnadskontoret och dagspressen om detta. Bland annat lokaltidningen Limhamn/Bunkeflo skrev om husen.

Det är en spännande och föränderlig tid vi lever i. Med Malmös nuvarande ökningstakt 5700 personer/år så kan såväl Malmö som Limhamn fördubbla sitt invånarantal inom 50 år. Limhamn växte med 1323 invånare och i Limhamn/Bunkeflo bor nu 38982.

Efterfrågan på mark för bostäder är stor. Det byggs som aldrig förr. Man undrar var gränsen går för hur många boende vi kan vara innan kvalitén för boendet minskar. Malmö har varit en "luftig" stad med många grönområden, varav en del varit åkrar och ängar. I dag bebyggs det ena grönområdet efter det andra. Bostadsområdena ökar och ligger allt tätare. Om vi haft 6000 medlemmar hade vi varit remissinstans i alla byggärenden. Nu får vi själv bevaka vad som händer. Vi behöver tips från Dig!

Styrelsen

Kalender 2009

- Årsmöte:** Torsdag 15 april kl 19.00 på Tegnérskolan.
Sedvanliga årsmötesförhandlingar, se separat kallelse.
Utdelande av Bevaringspriset 2009.
Preliminärt Malin Sjö Dahl, planarkitekt på Stadsbyggnadskontoret.
- Strandstädning:** Söndag den 10 maj kl 15 – 17.
Samling vid hoddorna (korsningen Strandgatan/Götgatan).
Medtag gärna kaffekorg.
- Guidning kalkbrottet:** Söndag den 31 maj kl 15.
Kommunekologen Mats Wiren.
Anmälan görs på årsmötet.
- Stadsdelsvandring:** Preliminära tider:
Söndagen den 7 juni kl 11.00.
Söndagen den 14 juni kl 11.00.
Söndagen den 2 augusti kl 11.00.
Rundvandringen beräknas ta ca 1,5 tim.
Det går bra att höra av sig per E-post till roland.ohrstrand@telia.com
För ytterligare information se sidan 11.
- Hoddefest:** Söndagen den 23 augusti kl 15.00 – 17.00.
Öppna hoddor (korsningen Strandgatan/Götgatan).
Lotteri, gemytlig träff med musik av Gunnar Sparrholm.
Kaffe serveras till självkostnadspris.
- Höstmöte:** Datum ej bestämd. Tema ännu ej planerat.
Separat kallelse sänds till alla medlemmar. Du är väl medlem?

Limhamns
KAKBOD & Café

Linnégatan 20, Tel: 040-15 02 52

Vågbrytarvägen, 216 12 LIMHAMN

Tel: 040-15 06 73, Fax: 040-15 06 59

ÖPPETTIDER:

Vardagar 10-18, Lördagar 10-13, Söndagar 10-14

Limhamns **FISKRÖKERI**

Prova våra goda Sill-, Lax-, och Ålburgare!

Välkomna!

ÖPPET: Tisdag-fredag 9-18, Lördag 9-15, Söndag 11-15.

Strandgatan 17 B, Limhamn, Tel: 040-15 24 70

Styrelsen 2008/2009

Ordinarie ledamöter:

Birgitta Mörnstam, kassör	V Kalkbrottsgränd 43, 216 11 Limhamn	163949
Christer Westesson, sekr	Sarvgränd 2F, 216 12 Limhamn	155393
Tina Mörnstam	Sannagatan 15, 216 17 Limhamn	162628
Ywonne Löfberg	Idrottsgatan 48, 216 16 Limhamn	160634
Yvonne Eliasson	Caritasgatan 11, 216 18 Limhamn	162652
Carl Henrik Hagéus	Caritasgatan 1, 21618 Limhamn	159391

Suppleanter:

Jan Engsmar	Grönalundsgatan 32 C, 216 16 Limhamn	150076
Ulf Bjurnemark	Lotsgatan 4, 216 42 Limhamn	150872
Gunnar Sparrholm	Byskiftesgatan 44, 21623 Hyllieby	136667
Ann Christin Pagels	Sandegårdsgatan 24 A, 21611 Limhamn	159966

Adjungerade ledamöter:

Berit Carlsson	V Bernadottesg 30, 216 12 Limhamn	155685
Johanna Tjernström Högberg	Tegnérsgatan 42, 216 12 Limham	0703156116

Revisorer:

Eva Forsell	Vikingagatan 20, 216 18 Limhamn	161083
Peter Ludwig	John Lundvallsgatan 70, 218 31 Bunkeflostrand	510444

Revisorssuppleant:

Hans-Åke Arenklo	Ola Hanssons gatan 3A, 217 59 Malmö	162605
Vi saknar en suppleant		

Valberedning:

Berit Linse, ordf	Stamhemsvägen 3, 216 21 Malmö	161107
Gunnel Esser Suppl	Linnegatan 67A, 216 15 Limhamn	163163
Vi saknar två ledamöter		

Bevaringsutskott, sammankallande

Margit Åkesson	Caritasgatan 13, 21618 Limhamn	161633
----------------	--------------------------------	--------

Hedersmedlemmar: *Christina Ringsberg, Gunlög Banck, Olle Bunte, Karin Wahlkvist samt Berit Linse.*

Du glömmar väl inte betala medlemsavgiften!

Påminnelser är kostsamma.

Använd bifogat inbetalningskort eller sätt in 80 kr på plusgiro 81 15 20-6.

Ange namn och adress

Ekonomi

Balansräkning 2008-01-01

<i>Tillgångar</i>		<i>Skulder och eget kapital</i>	
Kassa	1 829,50	Eget kapital	70 719,78
Bank	3 366,58		
Postgirobehållning	65 523,70		
	-----		-----
Summa tillgångar	70 719,78	Summa Eget kapital	70 719,78

Resultaträkning 2008

<i>Kostnader</i>		<i>Intäkter</i>	
Trycksaker	26 714,00	Medlemsavgifter	23 360,00
Porto/PG avgifter	1 878,50	Annonser	11 850,00
Möteskostnader mm	3 559,90	Försäljning	865,00
Försäkring	2 004,00	Gåvor	905,00
Hoddor	2 417,00		-----
Övrigt	600,00	Summa intäkter	36980,00
	-----	Årets resultat (förlust)	1 784,50

Summa kostnader	38 764,50	Summa	38 764,50

Balansräkning 2008-12-31

<i>Tillgångar</i>		<i>Skulder och eget kapital</i>	
Kassa	421,00	Balanserat resultat	70 719,78
Bank	3 366,58	Årets resultat	-1 1784,50
Postgirobehållning	65 147,70		
	-----		-----
Summa tillgångar	68 935,28	Summa Eget kapital	68 935,28

Revisionsberättelse

Vi har granskat föreningens räkenskaper, tagit del av protokoll och övriga handlingar av betydelse för föreningens ekonomi och förvaltning och vidtagit de granskningsåtgärder som vi har ansett erforderliga för verksamhetsåret 2008-01-01 – 2008-12-31.

Revisionen har inte givit anledning till anmärkning beträffande de till oss överlämnade redovisningshandlingarna, föreningens bokföring eller inventering av dess tillgångar eller eljest beträffande förvaltningen av dess angelägenheter.

Vi tillstyrker att årsmötet fastställer resultat- och balansräkning samt beviljar styrelsen ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2008-01-01 – 2009-12-31.

Limhamn i mars 2009

Eva Forsell

Peter Ludvig

Limhamns miljöförenings bevarandepreis 2008

Enfamiljshuset i kvarteret Bertil tomt 8, på Vikingagatan 46

Vikingagatan 46.

Det ursprungliga huset byggdes i början av 1900-talet och var en sommarstuga. 1970 köptes det av inredningsarkitekt Carla Bodewall med make Hans-Åke Arenklo, vilka har använt huset som åretruntbostad. Det lilla huset var bekant i trakten som "Huset med bikuporna och den spännande trädgården".

I augusti 2004 övertogs huset av familjen Strindlöv som under åren 2005-2006 gjorde om- och tillbyggnader. Inredningsarkitekten Carla Bodewall var bollplank och inspirationskälla vid familjen Strindlövs ibland svåra val. Det har fogats nya delar till det gamla huset på ett varsamt och känsligt sätt åt tre håll, och byggnaden är nu mer än dubbelt så stor som den ursprungliga sommarstugan. Resultatet har blivit en så välproportionerad och naturlig helhet, att huset ser ut som om det vore i ursprungsskick. Man kan tro att det alltid har sett ut så här.

Trädgården har bevarats och under byggtiden skyddats så att det spännande, halvt anarkistiska utseendet behållits utan skada. Till harmonin och det goda helhetsintrycket bidrar också staketet i träspjälor och naturstensstolpar, utformat och färgsatt på ett sätt som stämmer med både hus och trädgård.

Genomgående material är väggar i vit puts, tak i rött tegel, fönster i vita eller gröna träsnickerier, dörrar i ek, traditionella träprofiler och indelningar av fönster och dörrar.

Limhamn 2008 04 04

*Johanna Högberg, arkitekt SIR/MSA
Hans Olsson, arkitekt SAR/MSA
Margit Åkesson, arkitekt SAR/MSA
Anders Reinsnert, stadsantikvarie*

AB Limhamns Bleck- & Plåtslageri

Plåt- & Järnkonstruktioner
Pressning - Svarvning - Klippning
Valsning - Kantpressning

Krossverksgatan 6, 216 16 Limhamn
Tel: 040-15 01 11, fax: 040-16 43 24.

ROSENGRENS METALLGJUTERI

Tillverkning av gjutna

Metallskyltar, Bokstäver, Design, Konst m.m.

Magasinsgatan 9, 216 13 Limhamn
Tel: 040-15 24 50, fax: 040-16 29 86

www.rosengrensmetall.se

E-mail: info@rosengrensmetall.se

Visst kan du må bättre!

Hos mig kan du få:

Klassisk muskelmassage

Homeopati

Biopati

Akupunktur

Jag har även försäljning av kosttillskott
samt Marja Entrich hudvårdsprodukter

Dipl. Massör, Biopat, Homeopat, Akupunktör

Elisabeth Pelinder
Svaneholmsgatan 4, 217 73 Malmö
Telefon: 040-16 02 92

Rundvandringar på Limhamn

Limhamns Miljöförening har som bekant under flera år anordnat "Stadsdelsvandringar på Limhamn". Uppskattad ciceron under dessa vandringar var konstnär Sune Rudnert. Varje sommar guidade han en skara intresserade och berättade om byggnader, men beskrev även små episoder som ägt rum i vår stadsdel. Undertecknad var själv med på en av hans vandringar häromåret och uppskattade i hög grad hur han, ofta med glimten i ögat, berättade om "sitt" Limhamn. Tyvärr avled Sune Rudnert för snart två år sedan och lämnade ett stort tomrum efter sig, inte minst i Limhamns Miljöförening.

För att fortsätta traditionen med vandringar i Limhamn tog jag därför upp stafettpinnen efter Sune och under sex stycken rundvandringar förra året berättade jag om "mitt" Limhamn, om det Limhamn som jag växte upp i under 1950- och 1960-talet.

Det var i stort sett fullsatt på alla rundvandringarna och många av dem som missade dessa turer har under höst och vinter frågat mig om det blir vandringar i sommar också. **DET BLIR DET!**

Min tanke har varit att göra rundor med olika sträckning, men har ännu inte blivit klar med detta. Därför kommer jag att köra förra årets runda i repris tills jag kan presentera ny tur, förhoppningsvis inom en snar framtid – kanske redan till hösten.

**Så ni som inte var med förra året:
Hjärtligt välkomna till årets vandringar!!**

Preliminära tider:

- Söndagen den 7 juni kl 11.00.
- Söndagen den 14 juni kl 11.00.
- Söndagen den 2 aug kl 11.00.

Rundvandringen beräknas ta ca 1,5 timme.

Tiderna kommer att aviseras på Limhamns Miljöförenings hemsida, på Limhamns bibliotek och genom anslag på offentliga platser och i diverse butiker.

Det går bra att höra av sig per E-post till roland.ohrstrand@telia.com och telefon 040-816 84 för anmälan eller om man har några frågor.

Roland Öhrstrand

Välkommen!
Connie

OSTBODEN
på Limhamn

**Vi har härliga ostbrickor & korgar.
Färdiga eller efter önskemål.**

Öppet: mån-fre 10-18, lör 10-13
Järnvägsгатan 45B • Limhamn • Tel 040-16 10 66

Vad kan man göra åt Genombrottet i Limhamn?

Genombrottet, förlängningen av Kalkbrotts-gatan, genom Gamla Limhamn, är en av de okänsligaste och fulaste offentliga miljöerna i Malmö.

I oktober 2008 togs Cementas järnvägsspår bort på sträckan från kalkbrottet till Linnégatan. På sträckan från Linnégatan till Limhamnsvägen, dvs Genombrottet, finns spåret fortfarande kvar, men nätstaketet som gick utmed spåret är borta. Något håller på att hända. Det är läge att diskutera Genombrottet/järnvägsspåret igen. Det betyder så oerhört mycket för vår stadsdel. Kan man få Gamla Limhamn att läka ihop igen?

Varför finns det? Varför är det så okänsligt utformat och fullt?

Genombrottet är en biltrafikled, som byggdes i början av 1990-talet för att genomfartstrafik, speciellt tung trafik och trafik med farligt gods, skulle gå från Inre Ringvägen till färjeläget Limhamn - Dragör och sedan fortsätta till Danmark och vidare mot kontinenten. Det

byggdes för att denna trafik skulle kunna nå färjeläget på kortaste sätt. Detta har avgjort gatans sträckning. Utformningen (bakom bullerplank och utan anslutningar till omgivande gatunät) har bestämts av att den är avsedd för genomfartstrafik, alltså trafik som inte har något mål i Limhamn.

Genombrottet är okänsligt och brutalt därför att det bryter rakt igenom Gamla Limhamn. Detta var förut en fin sammanhållen stadsmiljö från förra sekelskiftet. Genombrottet delar nu stadsdelen i två delar åtskilda av plank.

Genombrottet är fullt och förfular sin omgivning.

Can anybody take your peptide from synthesis to scale-up and GMP manufacturing—reliably? We can.

Peptides are our business. That's why we understand how success in synthesizing a high-purity peptide API is just the first step in an often-challenging journey. You'll need a partner who can scale up new, complex chemical entities. One who can guide you through FDA approval. A partner with a track record of excellence in GMP manufacturing—and a strategic interest in your long-term success. Let us give your next project the edge. Find out more today at polypeptide.com.

PolyPeptide Laboratories. Your professional peptide partner.

Torrance, CA 1 800.770.0557 +1 310.782.3569 polypeptide@pplusa.com
Hillerød, Denmark +45 4820.7000 ppk@polypeptide.com

 PolyPeptide
Laboratories

När Genombrottet byggdes revs många gamla hus och det gamla gatunätet som utgjorde förbindelse och samband från öster mot väster klipptes av.

Genombrottet är något nersänkt och går i ett lågt tråg omgivet av plank på båda sidor. Bakom planken kan man skymta de gamla husen. Utmed den ena sidan går en smal trottoar och på andra sidan finns ett järnvägsområde med spår från en nerlagd järnväg. Det är ingen höjdare att gå utmed trottoaren längs planket, och mycket få människor gör det.

Man känner att Genombrottet är en hastigt påkommen trafikteknisk lösning på genomfarts-trafiken. Gatan är utformad utan omsorg, utan sammanhang och hänsyn till den omgivande historiska miljön.

Inifrån bebyggelsen är intrycket beklämmande. Smågatorna är avstängda med plank. Därför bryts kontinuiteten i stadsbilden och man saknar sammanhang och genomblickar. Man kommer att tänka på Berlinmuren, som också helt brutalt stängde av gamla gator.

Men behövs då Genombrottet?

Sedan Genombrottet byggdes har trafikbilden förändrats. Färjeläget Limhamn - Dragör är

nerlagt, Yttre Ringvägen och Öresundsbron är byggda. Fjärrtrafik och trafik med farligt gods går direkt över bron till Danmark och kontinenten och behöver inte använda Genombrottet. Men där går ju faktiskt trafik. Gator drar till sig trafik, det är ett gammalt faktum. De är självgenererande så att säga. Trafiken är den som går från Bunkeflo till City, det vill säga att det fortfarande är genomfarts trafik utan mål i Limhamn. Sedan Genombrottet byggdes har trafiken från Bunkeflo fått en ny möjlighet att nå City via den förlängda Lorensborgsgatan och behöver inte längre använda Genombrottet.

Det är inte bara de trafiktekniska förutsättningarna som har ändrats. Det har också vuxit fram en ökad medvetenhet om den offentliga miljön som helhet och som estetisk upplevelse. Den offentliga miljön skall man kunna vara stolt över och kunna visa upp.

Den nya generationen av trafikplanerare har därför en mycket mer nyanserad inställning till trafik och dess inverkan på miljön än de gamla stenhårda trafikplanerarna hade. Förut gällde det att trafiken skulle kunna ta sig fram på kortaste och enklaste sätt. Numera tas mycket stor hänsyn till befintlig miljö. Att bryta igenom

ett bevarandeområde (Gamla Limhamn är ett bevarandeområde i stadens planer) med en trafikled för genomfartstrafik skulle nu vara otänkbart.

Vad kan man då göra åt Genombrottet?

Mitt förslag är att man tar bort biltrafiken. Det vill säga att man tar bort genomfartsgatan och låter Gamla Limhamn läka ihop. Det är då viktigt att de små tvärgatorna öppnas igen för genomblickar och att man åter får kontinuitet i stadsbilden. Alla gator behöver inte ha genomgående biltrafik, knappast någon tror jag, men de skall vara öppna för gång- och cykeltrafik.

Det finns många sätt att utnyttja området som bildas då Genombrottet försvinner. Det som ligger närmast till hands är att det blir en långsträckt park, där järnvägsspåret finns kvar. Ett promenad- och cykelstråk där vissa delar eventuellt skulle kunna bebyggas. Kanske kunde man låta sig inspireras av hur området såg ut innan gatan byggdes. Då löpte en ganska vildvuxen mark utmed järnvägen med fläder, hägg, fruktträd, bersåer och gräsytor och där fanns till och med en samlingssal.

PS

Vad skall man göra om man inte kan få bort genomfartstrafiken? (Som ju är huvudalternativet). I så fall måste man få bort känslan av genombrott – genomfartsled.

Något som man lyckats med på del av Rege-

mentsgatan och som man nu diskuterar att göra med Amiralsgatan genom Rosengård.

Gatan måste göras om till en stadsgata och ses och utformas i harmoni med sin omgivning. Man måste få ner hastigheten och få gatan att upplevas som en normal gata, som en naturlig del, i en historisk småstad. Den bör göras smalare och få riktiga trottoarer. För att det skall bli en normal gata måste man också öppna, (ta bort planken som stänger) och ansluta de tvärgående smågatorna. Troligen behöver inte någon anslutas till biltrafik. Detta skulle kanske göra barnfamiljerna oroliga. Men de skall vara öppna för gående och cyklande.

Järnvägsområdet kan bli en långsträckt park, en grön kanal, med vegetation, promenad- och cykelstråk genom Limhamn. Jag tycker personligen att det hade varit intressant att bevara den del av spåret som fortfarande ligger kvar. Man kunde fylla i material mellan spåren. Fyllnaden skulle kunna vara grus eller kanske tegelstybb (tegelröd färg, finns på speedwaybanor).

Då skulle det se ut som en installation.

Limhamn 2009-01-29

Hans Olsson

Emanuel Morfiadakis har lovat att kommentera artikeln, tyvärr har hans svar inte inkommit i tid för att komma med i årsskriften. Vi sätter in det på vår hemsida när det kommer.

Din lampaffär på Limhamn erbjuder Er allt inom belysning. Vi har ett brett sortiment av glödlampor, lysrör, lampskärmar och lampor från ledande tillverkare i Europa.

FOSSUMS EL & ELINSTALLATIONER

Limhamns Torg, Tegnergatan 58
Tel/fax: 040-15 23 13

Gatunamn i Malmö och på Limhamn

De äldre gatunamnen i Malmö och i Limhamn, har till stor del vuxit fram spontant. I gamla Malmö var det vanligt att gatorna fick namn efter någon person som bodde där eller den verksamhet som förekom på gatan. Det innebär att gatunamnen kunde skifta benämning allt eftersom tiden hade sin gång och förhållanden ändrades. Många sådana gamla namn består fortfarande innan broarna. Det finns till exempel **Isak Slaktaregatan**, **Jakob Nilsgatan**, **Grynbodgatan**, och **Skomakaregatan**.

Namngavs kategorivis

Allt eftersom Malmö växte ville man ha ett system för hur gatorna skulle namnges. Man började använda påhittade och geografiska benämningar. Historiska eller kända personer fick också ofta ge namn åt de nyanlagda gatorna.

På slutet av 1800-talet började gator att namnges kategorivis efter vilket område de låg i. Detta innebar ju dessutom att det blev lättare att hitta i staden.

Således har gatorna i Slottsstaden fått sina namn efter författare och konstnärer (exempel **Ernst Ahlgrens-** och **Killian Zollsgatan**). Rörsjöstaden har sina militärnamn (exempel **Amirals-** och **Kornettsgatan**) och på Ros-torp är gatorna uppkallade efter äpplesorter

(exempel **Åkerö-** och **Sävstaholmsgatan**). Det finns på Eriksfält dels ett område med idel flicknamn (exempel **Eva-**, **Asta-**, **Doris-**, **Karinsgatan**) och ett med fågelnamn (exempel **Rip-** och **Finkgatan**). Så är det i stort sett över hela Malmö. När Lärarhögsskolan byggdes i början på 1960-talet döptes naturligtvis gatorna i områdena i närheten (Nydala, Hermödsdal, Gullviksborg) med namn som hade anknytning till utbildning. Följaktligen heter gatorna här till exempel **Professors-**, **Docent-** och **Lektorsgatan**.

Gatunamnen förändras

När Limhamn inkorporerades med Malmö 1915 uppstod problem eftersom många gatunamn var likadana. Därför fick oftast lilla Limhamn böja sig för storebror och ändra flera av sina namn. Här följer några exempel.

Dagens **Gamla gatan** är förvisso en gammal gata, men namnet har ändrats flera gånger. Det ursprungliga namnet är **Bruksvägen**, eftersom de första kalkbruksarbetarna slog sig ner här (alltså vägen till bruket). Senare ändrades namnet till **Rundelsgatan**. Inför sammanslagningen med Malmö var man tvungen att korrigera namnet igen eftersom det redan förekom i "stan". Byggnadsnämnden föreslog

Fortsättning följer på sidan 29.

Tankar under en cykeltur i Limhamn.

Sibbarp över året, samma motiv vid olika årstider. Foto: Jan Engsmar

Att cykla är ett underbart sätt att ta sig fram på.

Nästan ljudlöst, lättsamt, med en hastighet du själv bestämmer

Tankarna flyter fritt och du kan se allt du önskar, Inget skymmer din sikt.

Det finns favoritrundor, som jag gärna återkommer till.

En börjar vid Geijersgatan, där en cykelbana smugits in.

Därifrån kan jag se en flik av Sundet, eftersom man för en tid sedan rivit byggnader, som tidigare skymde sikten.

Blått havsblänk, en så god början på en tur! Och rondellen, nedanför mig, är en gåva till oss cyklister.

Så lätt det är, att svänga in på Limhamnsvägen! Det går som en dans.

Numera kastar jag inte en blick till höger för att se, hur mycket klockan är och vilken temperatur som råder. Wayne ger inte längre de upplysningarna. Tyvärr.

Häcken till höger om mig upphör efter en stund, och den gamla sillabanan tar vid.

I somras skymdes den helt av högt gräs och vildblommor. Nu blänker spåren igen. Hur länge till? Det kan man undra över.

Mellan cykelbanan och den generösa bilparkeringen, som alltid är tom, finns en rad med träd, ganska unga. Det är himmelskt att cykla under de trädkronorna på våren, då vita blomklasar tynger ner grenarna.

Lite knepigt blir det att komma vidare, om jag inte väljer att ta ett ärevarv runt södra Ön, som jag ofta gör. Där går den slingrande, mjuka asfaltstigen, som man delar med fotgängare, och där känns den friska havsvinden så skön mot ansiktet.

Sedan är det tryggt att cykla vidare med fiskehamnen till höger och hoddorna, Limhamns hjärtpunkt, strax intill.

Hoppсан! Där står R F Berg, som har stigit ner från sin höga granitsockel. Han ser lite vilsen ut, tycker jag. Och ensam.

Strandgatan bjuder på allt. Vackra, gamla villor till vänster, lummig grönska och en underbar strandlinje, ursprunglig, oförstörd på högerkanten. En klunga hoddor markerar var den gamla hamnen, Kåsen, en gång låg. Det sitter ofta folk på bänken vid den röda hoddan, en perfekt plats för den, som vill vila benen en stund under strandpromenaden.

Jag cyklar vidare, förbi campingplatsen med alla sina husvagnar och till den första backen, som leder upp till en prisbelönt byggnad, den

som nu efter olika användningsområden står oanvänd och väntar på en ljusnande framtid.

Nedanförlittrar vattnet och rakt framför mig ser jag Öresundsbron, som ständigt byter skepnad. Här vill jag stanna en stund och hämta andan.

Tillbaka till cykelstigen igen, som nu svänger bort från Sundet. Bron, den väldiga, ligger framför mig och trafikljudet därifrån blir allt starkare. Havtornsbuskar med sitt övermått av orangegula, C-vitaminrika bär, skyddade av vassa taggar, kantar stigen, och snart följer jag dem åt höger, där en härlig nedförsbacke leder ner under bron. Ett tåg på väg till Danmark dånar rakt ovanför mitt huvud och jag dröjer kvar, tryggt omgiven av flintstenar och stora stenbumlingar, som skyddar stranden, tills nästa tåg, nu i motsatt riktning, rasslar till högt där uppe.

Vill jag bara höra naturens egna ljud, vinden och vågorna, ja, då söker jag mig till stranden igen ett par hundra meter längre fram, lämnar cykeln och balanserar ner på ojämna stenar för att hitta trädstammen, där jag kan slå mig ned, njuta av havet, tänka, låta själen få ro.

Fortsätter cykelturen, nu med marskland till höger, vatten som glittrande letar sig in mellan vassruggsöar. Och nu bär det uppåt. Närmare himlen kan man inte komma i Limhamn. Jag

pustar ut en stund och njuter. Sedan följer det bästa av allt. Nedförsbacken! Det svishar om öronen, när jag susar fram, och jag har fotbromsen beredd, när stigen svänger över den lilla vackra bron och jag kommer in i vil-labebyggelsen.

Så bär det av hemåt igen. Kalkbrotts-gatan är livligt trafikerad, men nyplanterade träd på ömse sidor kanske kommer att förändra det hetsiga intrycket, när de vuxit till sig och fått större kronor.

Med vemod tänker jag på koloniträdgårdarna till vänster, som fick ge vika för Greenhouse, det nya bostadsområdet, men sedan gläds jag, som alltid, över Hammars Park, denna ljuvliga gamla oas, som är oförändrat skön.

Jag tar närmaste vägen hem nu. Undviker Genombrottet, njuter av att trampa fram på Gamla Gatan, och viker av vid Valborgsgatan, som bjuder på ny, tilltalande byggnation.

Limhamn är en plats i förändring. Det är spännande att få följa utvecklingen, tycker jag alltid, när jag öppnar grunden till vårt gamla hus. Och att ta sig fram på upptäcktsfärd per cykel genom vår lilla del av världen är en gudagåva. Varenda gång!

Yvonne Eliasson

Rapport från bevarandeskottet

Gamla gatan. Foto: Tina N Mörnstam.

En promenad genom Gamla Limhamns låga hus och smala gator väcker tanken om en svunnen tid. Hur var livet då i dessa kvarter? Dom som bodde här för länge sedan arbetade också i närheten. Man gick eller cyklade till jobbet. Affärerna låg på gångavstånd och inköpen gjordes dagligen. Limhamn var ett litet samhälle som levde sitt eget liv. En idyll, som med åren har förändrats till en stadsdel tillhörande Malmö.

Folk bor fortfarande på Limhamn men har ofta lång resväg till arbetet. De små affärerna har utplånats och ersatts med några stora supermarketers. Man går inte längre och handlar varje dag. Fritiden, sättet att leva och arbeta har förändrats helt. I dagens samhälle har det uppstått helt nya behov som inte alltid är lätta att anpassa till den gamla bebyggelsen på Limhamn. Önskemål om större bostäder, plats för bilen, ett klimatsäkert uterum med mera har tillkommit och inte minst den nya genomfartsleden var anledning till att man rev en del ur kulturhistorisk synvinkel värdefulla hus innan insikten om bevarandefrågan hade väckts.

Nu värnar både planerare och boende om de gamla byggnaderna. Alla ser dess charm. Däremot har gemene man ännu inte fått upp ögonen för de kvalitéer som byggnader uppförda under senare årtionden ofta har. Alla välbyggda funktionella 60-talshus kan ligga i riskzonen om inte folk snart förstår att uppskatta dess värde. Dessutom får vi inte glömma att Limhamn nuförtiden också omfattar områden utanför Gamla Limhamn där bevarandebeståndet också är viktigt att beakta.

Värdet ligger inte bara i enstaka hus utan i mängden av bevarade byggnader även om varje enskild restaurering många gånger kan ifrågasättas. Det spelar inte så stor roll vad byggnaden användes till tidigare, om det var ett bostadshus för en familj, ett flerfamiljshus eller om det var en mindre industribyggnad insprängd bland bostadshusen. Det är helhetsbilden som är viktig. En enhet av byggnader med egen särprägel som smälter samman med kringliggande byggnaders egenart i gaturummet.

Det är inte endast byggnader som ger staden sin karaktär. Miljön som omger byggnaden skall

man också vara rädd om. Byggnaderna tillsammans med grönområden, torg och gatuum, trädgårdarna, parker, träd, stenbeläggning på marken, staket och murar skapar tillsammans i stort och smått helhetsbilden i bebyggelsen.

Under en promenad i kvarteren kan man se hur de gamla byggnaderna får ny prägel med nya ägare. De gamla byggnaderna får nytt liv. Viljan att behålla eller återskapa husens ursprungliga karaktär finns oftast trots att det är svårt och kostsamt. Det är inte enkelt att bygga till eller bygga om ett gammalt hus och ändå behålla helheten. Gamla hus kräver speciell byggteknik och i många fall ställer de också krav på byggmaterial. Hjälp finns att få, böcker att läsa och kunniga personer att fråga till råds. Det finns fönsterreparatörer som kan ta hand om de gamla fönstren, vilket oftast är att föredra både ur bevarandeaspekt, estetisk och ekonomisk synvinkel. Går det inte att renovera finns företag som tillverkar nya spröjsade fönster och värmeisolerade dörrar i gammal stil.

Vi som medverkar i bevarandeskottet har ständigt ögonen öppna för att hitta några nomineringsvärda byggnader för pris för god byggnadsvård. Vi planerar att nominera fyra hus, varav ett sedan får priset. Kanske kan vi också ge ett hedersomnämmande till bevarande av något typiskt limhamnskt. God byggnadsvård kan avse restaurering, ombyggnad, nybyggnad eller ett väl utförd kontinuerligt underhåll. Det kan röra sig om varsamt renoverade äldre hus eller moderna nytillskott som

smälter in i miljön i mått och proportioner och som kanske också tillför något nytt, friskt som berikar den äldre miljön. Vid nybyggnation i en sådan kulturhistoriskt känslig miljö som gamla Limhamn, är det extra viktigt att ta hänsyn till omgivningen. Det kan göras genom att bygga helt i gammal stil vilket ibland är bäst. Ett annat sätt att anpassa sig till miljön är att bygga i en helt modern stil men utgå från mått och proportioner i omgivningen. Vilket sätt man än väljer kräver det stor känsla och kunskap för att lyckas!

Vid vår bedömning är helhetsbilden viktigast. Det vill säga att husets storlek är anpassat till gatubilden och att proportioner, material, färger, detaljer, entréer mm harmonierar med omgivningen. Dörr och fönsterdetaljer är väsentliga. Närmiljö som trädgård, garage, uterum och staket skall gestaltas i samma anda som huvudbyggnaden.

Bevarandeskottet följer genom dagliga promenader byggverksamheten på Limhamn. Oron i oss växer när gamla hus rivs för att ge plats för nya. Men desto gladare blir vi när vi får se en omsorgsfull restaurering, eller när någon lyckas med den svåra uppgiften att spränga in en modern byggnad som smälter in i den gamla miljön.

Limhamn 2009-02-07

Bevaringsutskottet

*Johanna Högberg, Hans Olsson
och Margit Åkesson*

Du glömmer väl inte betala medlemsavgiften!

Påminnelser är kostsamma.

Använd bifogat inbetalningskort eller sätt in 80 kr på plusgiro 81 15 20-6.

Ange namn och adress

Hylltorp

Utdrag från skrivelser till stadsbyggnadskontoret beträffande Hylltorp.

Hylltorp 13. Foto: Tina N Mörnstam

Limhamn 26 juni 2008

Angående hela fastigheten i hörnet Hylltorpsgatan/Östra Bernadottesgatan/ Västänväg, dvs Hylltorp 6 och Hylltorp 13. På fastigheten finns två större byggnader. Gatuadresserna är Hylltorpsgatan 8, Östra Bernadottesgatan 68 och Västänväg 93-95.

Det har kommit till vår kännedom att den gamla limhamnsgården Hylltorp nr 6/13, helt eller delvis, ska rivas. Vi i Limhamns Miljöförening har invändningar mot att så sker och framför härmed krav på att Hylltorp nr 6 och 13 ska bevaras. Den har stora kulturhistoriska värden och bör bestå som en påminnelse om en, numera försvunnen, autentisk limhamnsmiljö.

Den ägdes för ca 100 år sedan av Jöns Castner-Pålsson, en av Limhamns mest framstående person vid denna tid. Castner-Pålsson var bland annat ordförande i Limhamns kommunalfullmäktige, kommunalstämma och fattigvårdsstyrelse. Han var dessutom ledamot i Landstinget och kyrkorådet samt vice ordförande i skolrådet. Hans huvudsakliga sysselsättning var emellertid lantbrukare och som sådan arrenderade han stora jordområden runt sin gård Hylltorp nr 6 och 13.

Flera gator i området har uppkallats efter dessa personer. Castnersgatan, R F Bergsgatan, Hylltorpsgatan.

SundKost
HÄLSA & SKÖNHET

Dr. Hauschka
Skin Care

 WELEDA

L'OCCITANE
EN PROVENCE

ANEMARE
BÖRLIND

Kosttillskott – Naturkosmetik – Naturläkemedel

Öppettider: Vard 10-18, lörd 10-15

Regementsgatan 68 • 040-30 34 30 • Malmö
Linnégatan 45 • 040-16 14 10 • Limhamn

Limhamn 7 november 2008 svar till förslag till en detaljplan

Fastigheten Hylltorp 13 är ju en rest av en enskiftesgård, troligen uppförd 1833. Dess huvudbyggnad och sidobyggnad runt en stensatt gård med omgivande parkliknande trädgård är en betydelsefull länk till Limhamn/Hyllies lantliga historia.

Vi instämmer i planförslagets synpunkter att byggnaderna såväl exteriört som interiört i största möjliga mån skall bevaras i ursprungligt skick. En väsentlig punkt i planförslaget är att en ny bebyggelse inte får överstiga ett plan (3,5 m höjd).

Däremot beklagar vi, att Malmö Stad inte utnyttjade sin förköpsrätt beträffande fastigheten Hylltorp 13. Gården kunde ha blivit ett utomordentligt lämpligt kulturcentrum för stadsdelens föreningar såsom Limhamns Konstförening, Limhamns Miljöförening, Limhamns Museiförening etc. Så var ursprungligen tanken med den år 1969 nedbrunna gården Hyllie 19 som låg ett stenkast ifrån Hylltorp 13.

Vi utgår därför från att Malmö Stad tar hänsyn till ovanstående behov av ett kulturcentrum om en liknande situation uppstår; dvs om en kulturhistoriskt värdefull fastighet lämnas till försäljning.

Limhamn 29 januari 2009 synpunkter på den justerade detaljplanen

Inledningsvis noterar både Limhamns Museiförening och Limhamns Miljöförening med glädje att huvudbyggnaden får ett utökat skydd

Väggmålning i Hylltorp 13. Foto: Olga Schlyter

Väggmålning i Hylltorp 13. Foto: Olga Schlyter

genom att den kommer att få q-beteckning på plankartan.

Enligt vår åsikt är det av största vikt att den tidstypiska miljön bibehålls genom att den stensatta gården behålls, alternativt återskapas. Bestämmelser om skydd bör finnas i detaljplanen.

Att fastighetsägaren redan tagit bort träd bedömer vi vara närmast en skandal. På vems begäran har detta egentligen skett? Man har som utgångspunkt att fastighetens lummiga karaktär ska fortleva, men redan har man alltså gjort bestående ingrepp.

Vid besök på fastigheten torsdagen 29 januari observerades att byggnadsarbete redan påbörjats invändigt i huvudbyggnaden. Detta tycker vi är upprörande och ifrågasätter om det är förenligt med de lagar och förordningar som reglerar området att så sker innan detaljplanen vunnit laga kraft.

Vi kräver därför att frågan, om det står i strid med gällande bestämmelser att inleda byggnadsarbete utan giltigt tillstånd, vidarebefordras till adekvat avdelning för utredning.

Avslutningsvis noterar vi med uppskattning att Limhamns Museiförenings önskemål om ett kulturcentrum för stadsdelens föreningar har vidarebefordrats till Fastighetskontoret.

*Limhamns Museiförening
Limhamns Miljöförening
(den första skrivelsen är endast
undertecknad av miljöföreningen).*

BAD - VÄRME - VATTEN

Kom till oss när du behöver kvalitetsprodukter och professionella råd inom VVS.

Vi är experter på bad och energi, och du får installation och service till fast pris.

Välkommen till vår butik och vår badrumsutställning!

Auktoriserad VVS-installatör

VVS-garanti, Trygghetsförsäkring.

Öppet: Vard 9-18, lörd 9.30-13.30.

Comfort i Limhamn

Linnégatan 36, 216 14 Limhamn
Tel: 040-16 24 24. Fax: 040-16 24 56
www.comfortlimhamn.se

**FÖR GOD
S Y N V Å R D
O C H P E R S O N L I G
S E R V I C E**

GLASÖGONTJÄNST

Leg. Optiker Arne Andersson
Järnväggsgatan 43, Tel 040-15 39 49

Att följa sin egen försiktighetsprincip

Bidrag från medlem som är djupt engagerad i riskerna med magnetfält, elektromagnetiska fält och mikrovågor.

Hur är det att leva dag? Finns det faror? Jo, till exempel i trafiken, i vissa inomhusmiljöer, med droger etc... Varför bekymra sig? Händer det mig? Vad kan jag göra? Är det sant det man hör, ser eller läser? Det man inte känner till, mår man inte dåligt av...

Är du försiktig? Skall jag vara försiktig? Jo, varför inte?

Vi översköljs av nya produkter med många frestande egenskaper som många kan använda. Men, en del drabbas negativt nu, och andra inte direkt.

Magnetfält, elektromagnetiska fält och mikrovågor

Jag vill därför peka på områden som verkar komma i glömska, nämligen magnetfält, elektromagnetiska fält och mikrovågor.

Dessa fenomen tycker jag att man skall se upp med. Man kan skapa sin egen försiktighetsprincip att leva efter. Jag själv väljer det för att inte vara riskbenägen och skapa större säkerhetsmarginaler.

Som säkert många vet finns en allmän försiktighetsprincip i Miljöbalken som vänder sig till tillverkare och operatörer av produkter och utrustningar.

Där står bland annat; ”... Dessa försiktighetsmått skall vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.”

Försiktighetsprincipen infördes i EG-fördraget 1993 som en grundläggande princip för EU:s miljöpolitik. Innebörden är att åtgärder ska kunna vidtas mot en produkt, ett produktions sätt eller en verksamhet om det finns tecken på att de medför oacceptabla risker för män-

niskor, djur, växter eller miljön, även om det inte gör det möjligt att fastställa risken med tillräcklig säkerhet.

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) rekommenderar att försiktighetsprincipen tillämpas inom två områden av elektromagnetiska fält:

- Allmänhetens exponering för magnetfält från kraftledningar
- Vid användning av mobiltelefon

Vi väljer själva att ta ställning och om vi vill se upp. Vi har kanske inte omedelbara symptom idag men för att undvika långsiktiga problem kan man göra något idag.

Vi är alla olika med varierande känslighet.

Om vi reagerar negativt kan symptomen vara allt mellan lätta till svåra.

Jag anser vi bör skydda barnen och minimera deras exponering och över tiden.

Jag tycker det är föräldrarnas ansvar att inte ge mobiltelefon till sina barn.

Jag vill inte testa med barnens hälsa och se!

Bara för att många gör eller accepterar en sak behöver det inte vara mera rätt.

Din Egen Försiktighetsprincip

Jag föreslår att du följer din egen försiktighetsprincip mot nutidens hälsorisker genom följande åtgärder, utan att inkräkta allt för mycket på ditt liv.

Jag föreslår följande handfasta råd och ger några motiveringar efteråt:

- Tag eget ansvar och bli medveten och kritisk för att identifiera apparater som kan påverka dig. Tag reda på förhållandena i din omgivning!
- Ökat avstånd till apparaterna och minimerade

DIN LÄKARE
PÅ LIMHAMN

Specialister i
allmänmedicin

Mottagning Måsen
Järnvägsgränd 56
Malmö

Mottagning Tärnan
Järnvägsgränd 56
Malmö

Mottagning Viggen
Sadelmakarbyn 5
Bunkeflostrand

Tel. 040-36 27 00

Tel. 040-36 26 00

Tel. 040-16 77 00

Öppettider. Måndag-torsdag 08.00-17.00, fredag 08.00-16.00

Tidsbeställning per telefon (se ovan), måndag-fredag från kl. 07.30

Fullständigt vaccinations program

www.limhamns-lakargrupp.se

Total EL ΔB

DIN TOTALA EL-SERVICE LEVERANTÖR

ELEKTRIKER OCH TEKNIKER TILL DIN TJÄNST

EL / TELE / DATA / LARM
installationer, elbutik och utställning

www.totalel.se

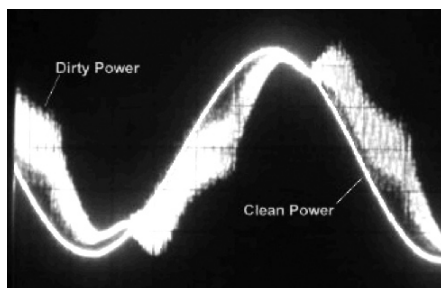
040-6115910

Jour 076-1045404

exponeringstider ger lägre doser. Ha åtminstone en meter till apparaterna.

- Störningar från de flesta apparater skapar ”smutsig” el vilken kommer ut på el-ledningarna som då fungerar som radiosändare, speciellt luftledningarna. Till exempel lågenergi- och LED-lampor ger ifrån sig högfrekventa störningar, som blir till elektriska ”föroreningar”, på ledningarna, som då fungerar som antenner för dessa ”radiosignaler”. Detta gäller till exempel även datorer och små laddare. Se nedanstående bild från ett oscilloskop där den rena sinusformade elen ”Clean Power” smutsas ner med en massa högfrekventa störningar ”Dirty Power”.

- Apparater som strålar mer eller mindre är; mobiler, DECT-telefoner, trådlösa telefoner/apparater och nät, TV, microvåugn, spis med induktionshäll, så kallade babyvakter, datorer, el-element, klockradio, transformatorer, laddare, dimmer, verktyg och andra hushållsapparater samt bilar. Dessa används oftast kortare tider.
- Däremot står basstationer för telekommunikation kontinuerligt; GSM, 3G, WLAN, DECT-telefoner, kortvågsradio och radar med mera.
- Vid köp av nya mobiltelefoner, kan man lämpligen söka efter låga SAR-värden.
- Följ de mobilråd SSM har gett; använd headset, håll ut mobilen från kroppen och ha den inte i en ficka. Undvik samtal med dålig täckning, som i bilar, tåg, bussar, källare, hissar och på platser där mobilnätet är glest utbyggt.
- Håll samtalen få och korta.
- Skydda barn och ungdomar från microvågorna.
- Var vaksam på symptom som trötthet, depression, värk i huvud eller kropp, tinnitus, förvirring, försämrad sömn, yrsel, etc.

STRANDGATAN 50
216 12 MALMÖ
Tel:040-16 20 30
Fax:040-16 13 17

www.strandhotell.se

Hotellet har:

Frukostbuffé
Egen fri parkering
Alltid lägsta pris

Rummen har:

Bad & toalett
Radio, TV med 10 kanaler
Minibar
Sundssikt (inte alla)

Utanför entrén finns:

Busshållplats, beviljda tömn. 17.15
Damfrisering
Öppetaffär 9-21 - Kiosk - gatukök
Bra restaurang med vänliga priser
Motions- & promenadstråk

Nära till - högst 10 min gångavstånd:

200 meter till buss som går till Svågertorp,
tågstationen till Kastrup och Köpenhamn.
Segelbåtshamn med bra restaurang,
fiskehamn & rökeri
Badstrand med kallbadhus med vedeldad bastu året runt
Post och systembolag
100-tals affärer

10 minuter med bil:

Mässområde
Malmö central, centrum

**Bästa läge - naturskönt 100 meter till havet
men ändå centralt - nära till allt!**
Och det bästa: Alltid lägsta pris i Malmö!
**Och då finns ändå allt: frukostbuffé', bad,
TV med 10 kanaler, radio, fri parkering m.m.**

BOKA NU! 040-162030

ELLER FAXA:
040-16 13 17

Gränsvärden och forskning

Gränsvärden finns på vissa områden. T ex för utsändning av 3G är gränsvärdet 10 W/m_. Det är dock satt för att skydda mot akut värmeskada. SAR-gränsvärdet 2 W/kg kroppsvävnad gäller för kortvariga termiska effekter från mobiler. Det säger dock ingenting om några långvariga effekter, lätta eller svåra, för människor med olika känslighet.

Vad säger forskarna?

Vissa forskare hittar ingenting, medan andra hittar mycket. Emellertid finns det i verkligheten ett stort antal rapporter som visar höjda risker som t ex den mängd forskare i The Bio Initiative Report som rekommenderar att gränsvärdet istället borde vara 0,001 W/m för att skydda mot indirekta effekter som ger DNA-skador, ökad cancerrisk, påverkan på nervsystemet, stress i celler, nedsatt immunförsvar.

Docent Olle Johansson på KI säger att den här rapporten med sina drygt 2000 vetenskapliga referenser visar att det finns en överraskande mängd studier som visar på potentiellt mycket allvarliga effekter för folkhälsan vid nivåer som ligger klart under dagens rekommenderade gränsvärden. Se gärna följande länkar:

<http://www.bioinitiative.org/index.htm>

http://www.rtk.se/Svensk/RTKAB/lankar_forskare.htm

<http://www.vagbrytaren.org/Bertil-Persson.htm>

Kjell Hansson Mild i Umeå och Lennart Hardell i Örebro menar att sambandet mellan hjärntumör och mobiltelefonerande är övertygande, även för de vanliga trådlösa telefonerna de s.k. DECT-telefonerna. Det tar dock lång tid att utveckla en cancer.

Personer som haft sin arbetsplats över en transformator har erfärut följande. Under 1990-talet, på Länsstyrelsen i Malmö, fick tre av receptionens anställda cancer, varav en dödlig och en elallergi.

Utomlands?

Detta är inte bara ett svenskt fenomen. I länder som Tyskland, Frankrike, Spanien, Ryssland och USA finns stora organisationer inom detta område.

Den 25 september 2008 vittnade experter inför USAs kongress om risker med mobilstrålning.

Utfrågningen ägde rum med anledning av den tilltagande debatten i USA om hälsoriskerna med mobiltelefoner.

I tyska Bamberg och Schwarzenburg i Schweiz har visats att pulssade modulerade mikrovågor, som trådlösa telefonsystem sänder ut, ger ökande sömnstörning i förhållande till ökande strålning. Andelen med sömnstörningar ökade med effekttätheten i $\mu\text{W/m}_\text{}$ som ändå var låg i förhållande till gränsvärdet 10 W/m_.

Jag skulle vilja se en attitydförändring och ett förhållningssätt så att journalister ifrågasätter mycket mera av all ny teknik som kommer fram. Det finns t ex inga krav som motsvarar läkemedelstesterna på hur en ny teknisk produkt påverkar människorna. Det finns bara EMC-krav som skall begränsa störningarna av andra elektriska apparater.

Skulle försök på råttor göras på samma sätt som för läkemedel skulle mobiltelefonerna få problem (se t. ex Sydsvenskan 3 december 2008 sid A6 om Henrietta Nittbys avhandling där råttornas gener förändras så de tappat minnet).

Människokroppen däremot anses dock kunna tåla nästan vad som helst.

Per-Erik Mases

Besök vår hemsida <http://limhamn.org>
om du vill läsa artikeln i sin helhet.

**FÖRETAGET SOM GARANTERAR DIG
ETT HANTVERK PÅ HÖGSTA NIVÅ
FÖR SMÅ OCH STORA KUNDER**

Tel 040-16 31 71. Mobil 070-778 21 52
Prångaregatan 5, Limhamn

*Nybyggnad - om/tillbyggnad - färgsättning
- inredning trädgårdsplanering - byggnadsjuridik*

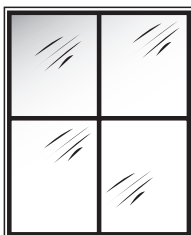
ARKITEKTKONTOR M ÅKESSON

Caritasgatan 13, 216 18 Limhamn. Tel: 040-15 05 08. Mobil: 0707-15 57 31
e-post: m.akesson@swipnet.se

GLASMÄSTERIARBETEN

- Reparationer
- Isolerglas
- Butiksfönster
- Specialglas m.m.

**Allt
i
Glas**

För personlig service kontakta
Peter Magnusson
**0708-15 67 41,
040-15 67 50**

Prångaregatan 5, Limhamn

E-mail: alltiglas@telia.com

Gallsgatan, efter Ola Nilsson Gall (1810-1893) som ägde det så kallade Gallahuset som låg på gatan. Detta förkastade emellertid stadsfullmäktige som i stället antog namnet **Gamla vägen**, vilket senare ändrades till **Gamla gatan**. Gallahuset, även kallad Gallagården, är en fyrlängad gård finns fortfarande kvar på Gamla gatan 6! Byggnaden är dock i mycket dåligt skick är på väg att förfalla. Här bör snarast Limhamns Miljöförening engagera sig så inte denna gård går samma öde till mötes som Hylltorp 13.

Järnvägen och hamnen!

Limhamns expansion i slutet på 1800- och i början på 1900-talet berodde till stor del på fisket.

Morgonens fångster skulle rullas på rullebör från Limhamn in till Malmö av prångarna för att där säljas på gator och torg. Ett mycket slitsamt jobb för fiskarhustrurna. Därför var det en lättnad för dem när den så kallade sillabanan, alltså Malmö-Limhamns Järnväg (MLJ) invigdes 1889. För att lätt kunna komma till Limhamn station lades **Järnvägsgatan** ut.

Från början fanns både **Västra** och **Östra Järnvägsgatan**. Järnvägsgatan fanns också i Malmö, men av någon outgrundlig anledning fick Limhamn behålla sitt namn och malmögatan kallades i stället för Centralplan. Det var ju faktiskt väldigt generöst gjort av storebror.

Hamngatan var ett annat namnproblem som uppstod i anknytning med sammanslagningen mellan Limhamn och Malmö 1915. Gatan fanns förvisso i Malmö, men i Limhamn fanns två (!), nämligen **Västra** och **Östra Hamngatan**. Naturligtvis fick Limhamn ändra sitt gatunamn. **Västra Hamngatan** blev **Kalkbrottsgatan** och **Östra Hamngatan** fick namnet **Idrottsgatan**. Se förklaring nedan.

Monarkins betydelse

Så var det här med monarkin. I nästan alla svenska städer finns en **Kungsgata** och en

Drottninggata. Så var även fallet i både Limhamn och Malmö. I vår stadsdel fanns dessutom de royalistiska **Victoriagatan**, **Oscarsgatan** och **Prinsgatan**. Av dessa återstår numera i ursprungligt skick bara lilla Prinsgatan.

När det var dags för ovanstående namnbyte var Gustav V kung i Sverige. Han kom från ätten **Bernadotte**, så därför var det logiskt att byta **Kungsgatan** till släktnamnet, alltså blev det **Bernadottesgatan**.

Drottninggatan blev **Högerudsgatan** efter Villa Högerud, som ägdes av en på den tiden känd limhamnare, ingenjör AM Pettersson-Holme, numera bortglömd. Slutligen fick också **Oscarsgatan** ett nytt namn. Namnet var en hedersbevisning till den förre kungen, Oscar II. Det nya namnet blev **Hyllie Kyrkoväg**, "vägen som leder till Hyllie kyrka", som dock paradoxalt nog hade rivits 25 år tidigare!

Eva Dalin, informationsansvarig på Limhamns museiförening, har en teori om Hyllie Kyrkoväg: "Vägens sträckning måste vara den äldsta inom Limhamnsområdet.

Den var hyllieböndernas fädrift och sträckte sig från Hyllie by ner till strandängarna. Ungefär vid Shellmacken vid Genombrottet vek en annan väg av ner till Kalkbruket. Sista biten av denna väg motsvarade dagens Gamla gatan. De som bodde vid Kalkbruket och de första fiskarna hade inga andra vägar att välja på när de skulle till sin sockenkyrka, Hyllie kyrka."

Kategorigator i Limhamn "ABC-gatorna"

Bakom Geijerskolan ligger en samling gator som har namn med anknytning till olika yrkesgrupper. Men så var det inte från begynnelsen. När man började namnge dessa kallades de nämligen för A-, B- och C-gatorna. Tanken var att man därefter skulle fortsätta på denna linje och köra igenom hela alfabetet. Tidigt insåg man dock att det lätt kunde uppstå förväxlingar, namnen lät ju alldeles för lika.

Då fick någon en snilleblix och föreslog att gatorna skulle ha hantverkarnamn istället. Sagt

* Ciselör = person som med verktyg dekorerar en metalltyta.

och gjort, 1927 blev A-gatan **Ankarsmedsgatan**, B-gatan fick namnet **Bagaregatan** och C-gatan fick heta **Ciselörgatan***. Dessa gator mynnade på denna tid ut i **Västanväg**. 1948 ändrades Västanvägs sträckning i samband med att Geijersskolan planerades. Nytt namn på en bit av Västanväg blev **Filaregatan**, analogt med närliggande gatunamn. Sammanlagt 19 gator med hantverkarnamn kan man hitta i Rosenvång, t ex **Smed-**, **Snickare-**, **Murare-**, **Svarvare-** och **Gjutaregatan**.

Varje dag har sin gata

Fortsätter man österut genom Rosenvång övergår hantverkargatorna snart i veckodagsgator. Hela veckans sju dagar finns representerade. Gatorna fick sina namn 1935, men när det tre år senare lades ut ytterligare en gata uppstod problem, veckodagarna var ju slut. Lösningen blev **Annandagsgatan**!!

Rosenvång är verkligen kategorigatornas område. Här ligger också ett tiotal gator som fått sina namn från skånska slott. Slottsgatunamnen, sammanlagt över trettio, finns i ett område som sträcker sig från Djupadal genom Rosenvång till Mellanheden.

Unika Limhamnsnamn

Många gatunamn i Limhamn förekommer även på andra ställen i Sverige. Således finns

till exempel **Linnégatan** på 66 orter i landet. Det är faktiskt en underlig historia varför det heter Linnégatan. Limhamn fick behålla sin Linnégata, som tidigare fanns i Malmö, för den Linnégatan hade redan bytt namn. **Lantmannagatan** blev namnet när tidigare Linnégatan i före detta Sofielundshusens municipalsamhälle döptes om efter inkorporeringen till Malmö 1911!!

Men det finns också gatunamn som bara förekommer i Limhamn. Naturligtvis har dessa anknytningar till cementindustrin som under ca hundra år var en dominerande del av Limhamns näringsliv. Minst 13 gator med anknytning till cementtillverkning finns. Vissa, som till exempel **Ler-** och **Kiselgatan** finns på ytterligare några orter, men **Kalkbrottsgatan**, **Ringugns-** och **Schaktugns-gatan**, **Slamstens-** och **Limstensgatan** är vi ensamma om i hela världen! Självfallet måste man även räkna **R F Bergsgatan**** till gator med anknytning till cementindustrin!

Idrottsgatan

Hur var det nu med **Idrottsgatan**? Varför fick **Östra Hamngatan** namnet Idrottsgatan vid den stora gatunamnsförändringen som ägde rum 1915. Jo, så här var det:

I början på 1900-talet fanns det många obe-

** R F Berg, "Limhamnskungen", dynamisk disponent på Skånska Cementaktiebolaget 1872-1907

byggda områden i Limhamn. Det var åkrar och ängar om vartannat. En av dessa, Glasblåsarängen, låg mellan nuvarande Idrottsgatan och **Högerudsgatan**. Detta var en populär plats för många aktiviteter i dåtidens Limhamn. Här slog sig kringresande attraktioner såsom cirkusar och tivolin ner för att bjuda limhamnarna på sina tjänster. Men för det mesta användes ängen till olika idrotter och här ofta spelades fotboll!

Av denna anledning låg namnet Idrottsgatan närmast tillhands när **Östra Hamngatan** försvann och så blev det också.

Gator som bytt namn:

Många gator och vägar byter namn när vägen/gatan smalnar av.

Till exempel **Bockgatan/Bockgränd, Strandåsvägen/Strandåsstigen, Karlavägen/Karlångangen, Möllerörsgatan/Möllerörsgränd**.

Men undantag finns: **Tegnérgränd** går vinkelrätt mot **Tegnérgatan**, **Nordanstigen** går vinkelrätt mot **Nordanväg** och **Östra** och **Västra Kalkbrottsgränd** går parallellt med Kalkbrottsgatan.

Bland gator/vägar som bytt namn kan nämnas:

Bellevuevägen blev Geijersgatan

Brahegatan som blev Tycho Brahegatan

Skolgatan blev Björngatan

Drottninggatan blev Högerudsgatan

Engelbrektsgatan blev Järavallsgatan

John Ericssonsgatan blev Rabygatan

Kungsgatan blev Bernadottesgatan

Oscarsgatan blev Hyllie Kyrkoväg

Polhemsgatan blev Polgatan

Rundelsgatan blev Gamla Vägen, sedan Gamla Gatan. Ännu tidigare hette den Bruksvägen

Rådmanngatan blev Notariegatan

Sturegatan blev Roddaregatan

Vallgatan blev Apoteksgatan

Victoriagatan blev Valborgsgatan

Västra Hamngatan blev Kalkbrottsgatan

Öresundsvägen blev Limhamnsvägen

Östra Hamngatan byttes till Idrottsgatan

Roland Öhrstrand

FLENHAGS

Reklam & Original

TRINDELVÄGEN 12, 216 11 LIMHAMN

TEL 0708-15 99 44

MAIL: NOBBE@RAKTAV.COM

*Ibland finns det
du söker närmare
än du tror.
Vi med.*

Swedbank

Limhamn

www.swedbank.se